

Yttrande över betänkandet En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022 (SOU 2024:26)

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

MFD har inga synpunkter på förslagen avseende sjukförsäkringens regelverk men lämnar dock några övergripande synpunkter.

- MFD saknar en konsekvensanalys av hur förslagen om en återgång till de tidigare reglerna skulle påverka olika grupper, till exempel personer med funktionsnedsättning.
- Utvärderingen har genomförts en kort tid efter förändringarnas införande och påverkansfaktorer från bland annat Covid-19-pandemin har inte beaktats i utvärderingen. MFD konstaterar att det behövs ett bredare angrepp för att kunna dra några egentliga slutsatser om regelförändringarnas effekter.
- MFD har inga synpunkter på utredningens bedömning att arbetsgivarnas drivkrafter och ansvar att motverka långtidssjukskrivning bör ses över. MFD vill i sammanhanget poängtera vikten av att en sådan översyn och utformningen av ett system för att skapa sådana drivkrafter även inbegriper att säkerställa att ställningen för personer med funktionsnedsättning inte försvagas på arbetsmarknaden.

Myndighetens synpunkter

Konsekvensanalys saknas

MFD saknar en mer djupgående konsekvensanalys som belyser hur förslagen om en återgång till de tidigare reglerna skulle påverka olika grupper till exempel personer med funktionsnedsättning.

Utvärderingen genomförs efter kort tid

MFD konstaterar dessutom att utvärderingen av regelförändringarna i sjukförsäkringen genomförs en kort tid efter genomförandet. Det innebär svårigheter att se vilket reellt genomslag som förändringarna har fått. Dessutom framgår det av utredningen att det har förekommit att flertal faktorer som kan påverka sjukfrånvaron under den period som utvärderas. Det gäller framförallt sjukfrånvaro med koppling till Covid-19-pandemin och dess följdverkningar i form av påfrestningar på både hälso- och sjukvården och Försäkringskassans handläggning. Utredningen har inte tagit hänsyn till dessa faktorer i sin utvärdering. Utredningen har inte heller utvärderat i vilken mån undantagsreglerna som fanns i sjukförsäkringen under pandemin har påverkat sjukfrånvaron. Dessutom beskriver utredningen hur Försäkringskassans handläggning har genomgått flera olika förändringar och kvalitetsinsatser under den aktuella perioden samt att anställda på Försäkringskassan upplever att de nya reglerna har bidragit till en mer aktiv sjukskrivningsprocess.

MFD konstaterar sammanfattningsvis att utredningen innehåller ett flertal faktorer som inte har vägts in i analysen. MFD bedömer att det skulle behövas ett bredare angrepp där även dessa faktorer vägs in för att kunna dra några egentliga slutsatser om regelförändringarnas effekter.

Arbetsgivarnas drivkrafter att motverka långtidssjukfrånvaro

MFD har inga synpunkter på utredningens bedömning att arbetsgivarnas drivkrafter och ansvar att erbjuda arbetsplatsinriktad och arbetslivsinriktad rehabilitering samt att motverka långtidssjukskrivning bör ses över. MFD vill dock i sammanhanget påpeka att ett system som stärker sådana drivkrafter indirekt kan innebära att ställningen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomstillstånd försvagas. Ett system med drivkrafter att motverka sjukskrivning kan också ge arbetsgivare ekonomiska incitament att undvika att anställa personer som riskerar att hamna i sjukskrivning. Med tanke på att personer med funktionsnedsättning redan har en svagare ställning på arbetsmarknaden än övriga befolkningen blir det viktigt att säkerställa att ett eventuellt system med förstärkt arbetsgivaransvar även innefattar drivkrafter för arbetsgivare att anställa personer ur denna grupp.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har ställföreträdande generaldirektör Tarja Birkoff (beslutande), avdelningschef Annika Streiler och utredare Anna Björnemalm (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Tarja Birkoff